

«АЭС Шүлбі ГЭС» ЖШС 2024
жылғы «25» желтоқсанындағы
Байқау кеңесінің шешіміне (№6
хаттама)
№1 қосымша

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТ

17-02

Құжат иесі	Заң қызметі
Редакциясы	1
Жылы	2024

Инв. 02-01/02.23/644

Шүлбі кенті

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		2 бет 23-тен

1. Мақсаты және қолдану саласы

1. Осы Саясат ISO 37001:2016, Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне, "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттерге, парақорлыққа, мүлікті ұрлауға қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де заңнамалық актілеріне, сондай-ақ Серіктестіктің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді.

2. Саясат белгілейді:

а) Серіктестікте алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;

б) алаяқтық және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу жөніндегі басқару және ұйымдастыру негіздері;

в) алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарларына қарсы күрес, азайту және (немесе) жою жөніндегі іс-шаралар;

г) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерін, сондай-ақ Серіктестіктің қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды сақтау жөніндегі серіктестік қызметкерлерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;

д) Серіктестікте қонақжайлылық актілерін қабылдаудың, сыйға тартудың, көрсетудің және қабылдаудың жалпы қағидаттары, сондай-ақ сыйлықтарды тіркеу және қонақжайлылық актілерін көрсету кезінде серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің қызметі.

3. Лауазымдық міндеттерін атқару кезінде адалдық пен ашықтық қағидаттарын қамтамасыз ететін Серіктестік қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру осы саясаттың негізгі мақсаты болып табылады.

4. Саясат алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс – қимыл бойынша бақылаудың тиімді жүйесін енгізеді, ҚЖ – 1 Адам ресурстарын басқарумен, ҚЖ КП – 3 Қаржы ресурстарын басқарумен, ҚЖ КП - 4 Сатып алумен шектелген салаларда комплаенс мәдениетін қамтиды.

5. Алаяқтық, иемденуді ысырап ету жағдайларына "абсолютті төзбеушілік" корпоративтік мәдениетін қалыптастыру алаяқтық және парақорлық жағдайлары анықталған серіктестіктің қызметкерлеріне, лауазымды адамдарына қатысты тәртіптік шараларды көздейді.

6. Осы Саясаттың нормалары Серіктестіктің лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне қолданылады, сондай-ақ шарттық қатынастар шеңберінде не жоғары тұрған органның (аудиторлардың, агенттердің, консультанттардың және т.б.) тапсырмасы бойынша жұмыс істейтін үшінші тұлғаларға – контрагенттерге қолданылады.

2. Терминдер мен қысқартулар

Термин / қысқарту	Анықтама
-------------------	----------

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		3 бет 23-тен

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға бағытталған қызмет
Парақорлық	қолданыстағы заңнаманы бұза отырып, өзінің лауазымдық міндеттерінің қызмет көрсеткіштеріне қатысты әрекет ететін немесе қалыс қалатын адамға көтермелеу немесе сыйақы ретінде кез келген құндылықтың (ол қаржылық немесе қаржылық емес болуы мүмкін) заңсыз артықшылығын тікелей немесе жанама түрде және орнына (дарына) қарамастан ұсыну, уәде беру, беру, қабылдау немесе бопсалау
Іскерлік сыйлықтар	жұмыс өмірінің бір бөлігі, әріптестер мен іскери серіктестер арасындағы қарым-қатынастағы маңызды сәт
Лауазымды тұлға	Серіктестіктің Байқау кеңесінің мүшесі, сондай-ақ Серіктестікте басқару функцияларын орындайтын адам және сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөнінде шешімдер қабылдауға уәкілетті адам
Журнал	Сыйлықтарды тіркеу және қонақжайлылық журналы
Мүдделі тұлға	Серіктестік қызметінің нәтижелеріне мүдделі және Серіктестік тарапынан ықпал ететін тұлға
Заңнама	белгіленген тәртіппен қабылданған Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерінің жиынтығы
Мүдделер қақтығысы	Байқау кеңесі мүшесінің және серіктестік қызметкерінің немесе өзге де адамдардың жеке мүдделері мен олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін немесе Серіктестіктің заңды мүдделерін тиісінше орындауы арасында, оның ішінде Серіктестіктің заңды мүдделеріне зиян келтіруге әкеп соғуы мүмкін қайшылық туындайтын жағдай
Сыбайлас жемқорлық	мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі алу немесе алу мақсатында немесе делдалдар арқылы өздері не үшінші тұлғалар үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты артықшылықтар мен артықшылықтар беру арқылы осы тұлғаларға пара беру
Сыбайлас жемқорлық әрекеттері	Серіктестік қызметкері өзінің қызметтік жағдайын мүлік немесе өзге де игіліктер түрінде пайда алу мақсатында пайдалана отырып жасайтын қасақана іс-әрекеттер (іс-әрекет немесе әрекетсіздік)
Сыбайлас жемқорлық тәуекелі	сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындауының ықтимал алғышарттары
Контрагент	Серіктестікпен жасалатын шарт бойынша тарап болып табылатын және өзіне Әлеуетті жеткізуші (Орындаушы немесе Тапсырыс беруші) ретінде белгілі бір міндеттемелерді қабылдаған заңды немесе жеке тұлға

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		4 бет 23-тен

Жеке пайдалар	Серіктестіктен жалақыны және Серіктестік көздеген сыйлықақыларды, сыйақыларды алумен байланысты емес жеке мүліктік пайда немесе жеке пайда алуға мүдделілік
Алаяқтық	басқа біреудің мүлкін ұрлау немесе алдау немесе сенімге қиянат жасау арқылы басқа біреудің мүлкіне құқық алу
Алаяқтық әрекеттер	компания есебінен пайда алу және/немесе оған материалдық және/немесе материалдық емес залал келтіру мақсатында жеке және / немесе заңды тұлғалардың қасақана әрекеттері немесе әрекетсіздігі
Серіктестік Органдары	Серіктестіктің мүшесі, Байқау кеңесінің мүшелері, Серіктестіктің атқарушы органы
Серіктестік	"АЭС Шульби ГЭС" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және паракорлыққа қарсы іс-қимыл	Серіктестіктің лауазымды адамдарының, қызметкерлерінің өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі: а) алаяқтықтың, сыбайлас жемқорлықтың және паракорлықтың алдын алу бойынша, оның ішінде себептерін анықтау және жою бойынша (профилактика), б) алаяқтық, сыбайлас жемқорлық және паракорлық әрекеттерін анықтау, алдын алу, жолын кесу, ашу және тергеу бойынша (күрес)
Өкілдік шығындар	қабылдаулар өткізуге, олардың мәдени-ойын-сауық іс-шараларына қатысуына, буфеттік қызмет көрсетуге, аудармашының қызметтеріне ақы төлеуге және т. б. шығыстар.
Қызметкер	Серіктестікпен еңбек қатынастарында тұрған және Серіктестікте еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын адам
ҚБ	Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелері
ҚҚБ	Серіктестіктің қауіпсіздік мәселелеріне жауапты құрылымдық бөлімшесі
АБРҚБ	адам ресурстарын басқару мәселелеріне жауапты Серіктестіктің құрылымдық бөлімшесі
КҚ	Серіктестіктің "Комплаенс" қызметі немесе комплаенс функцияларын жүзеге асыратын тұлға
Басқару функциялары	Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен берілген құқық: - қызмет бойынша бағынысты адамдардың орындауы үшін міндетті бұйрықтар мен өкімдер шығару, сондай-ақ бағыныстыларға қатысты көтермелеу шаралары мен тәртіптік жазаларды қолдану; - ұйымның балансындағы мүлікті басқару және оған билік ету
Жымқыру	кінәлі адамның немесе осы мүліктің меншік иесіне немесе өзге де иесіне залал келтірген басқа да адамдардың пайдасына бөтеннің мүлкін пайдакүнемдік мақсатта құқыққа қайшы өтеусіз алып қою және (немесе) айналысқа салу әрекеттері
Қор	"Самұрық-Қазына" АҚ

3. Жауапкершілік және міндет

7. Басшы жауапты:

а) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін енгізгені және оның талаптарына сәйкестігі үшін ;

б) комплаенс жүйесі мен функцияларының тиімді жұмыс істеуі үшін шаралар қабылдағаны үшін, қолданыстағы және туындайтын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне тиісті реакция үшін саясат пен мақсаттарды қоса алғанда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесін әзірлеуді, енгізуді, жұмыс жағдайында ұстауды қамтамасыз еткені үшін және қайта қарағаны үшін;

в) қызметкерлердің ешқайсысы адал ниетпен немесе негізделген болжамға байланысты Серіктестікте жасалатын бұзушылықтар туралы хабарлары үшін немесе сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысудан бас тартқаны үшін қудалауға, кемсітуге немесе тәртіптік ықпал ету шараларына ұшырамайтынына кепілдік бергені үшін, тіпті мұндай бас тарту Серіктестіктің бизнесі үшін шығындарға әкеп соғуы мүмкін болса да;

г) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға кінәлі адамдарды және оларға жәрдем көрсететін адамдарды Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылыққа тарту үшін уақтылы шаралар қабылдағаны үшін, сондай-ақ іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) комплаенс бұзушылықтарға әкеп соққан қызметкерлерге қатысты қажетті шаралар қабылдағаны үшін.

8. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жауапты болады:

а) жетекшілік ететін бөлімшелер мен процестерде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйелерін құру және іске асыру үшін;

б) жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшелердің процестерінде комплаенс саясатының талаптарын қолдануды қамтамасыз еткені үшін;

в) жетекшілік ететін процестердегі комплаенс (оның ішінде сыбайлас жемқорлық) тәуекелдеріне сапалы және уақтылы талдау жүргізгені, сондай-ақ оларды митигациялау жөніндегі іс-шараларды әзірлегені және орындағаны үшін;

г) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің индикаторлары ретінде айқындалған инциденттерге уақтылы ден қою үшін; Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттер, парақорлық жасағаны үшін қылмыстық, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және тәртіптік жауаптылық үшін;

д) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметті, оның ішінде жауапты қызметкерлердің құзыреті туралы тиісті құжаттамасы үшін;

е) комплаенс функцияларын өздеріне белгілі болған компания қызметкерлерінің бөлімшеге және басқару деңгейіне қарамастан Қазақстан Республикасының комплаенс саясаты мен заңнамасының талаптарын бұзушылықтар жасау фактілері туралы уақтылы хабарлағаны үшін;

ж) сұратылған есептердің, ақпараттың және құжаттардың комплаенс функциясын уақтылы ұсынғаны үшін;

и) өзіне тікелей бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен қылмыстар жасағаны үшін, егер бағынысты адам жасаған

сыбайлас жемқорлық қылмыс пен басшының сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың жасалуының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін кінәсі арасында байланыс орнатылған жағдайда;

к) жетекшілік ететін бизнес-процестің комплаенс жүйесі шеңберінде белгіленген талаптарға сәйкес келмегені үшін, сондай-ақ комплаенс тәуекелдерін төмендету бойынша қабылданатын шаралардың тиімсіздігі үшін осы процеске жетекшілік ететін Серіктестіктің лауазымды адамы дербес жауапты болады. Мұндай лауазымды тұлға сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған және жетекшілік ететін процестерде реттеуші талаптарға сәйкес келмеген жағдайда компанияның заңнамасында және ішкі құжаттарында көзделген тиімсіз бақылау үшін жауапты болады.

9. Алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасағаны үшін қылмыстық, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және тәртіптік жауапкершілік шаралары қолданылған Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері парақорлық материалдық залал толық өтелгенге дейін жауапкершіліктен босатылмайды.

10. Серіктестіктің басшылығы, ҚБ басшылары өз өкілеттіктері шегінде, сондай-ақ шарттық қатынастар шеңберінде серіктестіктің тапсырмасы бойынша не жоғары тұрған органның (аудиторлардың, агенттердің, консультанттардың және т.б.) тапсырмасы бойынша жұмыс істейтін үшінші тұлға-контрагенттердің басшылары осы Саясатта белгіленген ережелерді іске асыру жөніндегі қызметті ұйымдастыруға және үйлестіруге жауапты болады.

11. КҚ немесе функцияны сәйкестендіруді жүзеге асыратын тұлға осы Саясатты басқаруға және оны өзекті күйде ұстауға жауапты болады.

12. ҚҚБ, КҚ немесе комплаенс функцияларын жүзеге асыратын тұлға және Серіктестіктің өзге де ҚБ (ҚҚБ және КҚ келісімі бойынша) осы Саясатқа мынадай жағдайларда өзгерістер мен толықтырулар енгізудің бастамашылары болып табылады:

- а) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына өзгерістер;
- б) Серіктестік басшысының ұйымдық құрылымын, басқару органының құзыреттерін және өкілеттіктерін өзгерту;
- в) осы Саясаттың тиімділігінің жеткіліксіздігін анықтау;
- г) Серіктестіктің басқа ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес келтіру;
- д) басқа жағдайларда, Серіктестік қызметін нормативтік регламенттеу жүйесін жетілдіру мақсатында.

13. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері міндетті:

а) осы Саясатта белгіленген талаптарды мұқият зерделеуге, түсіну және мүлтіксіз орындауға;

б) Серіктестіктің лауазымды адамы мен қызметкерінің жеке ісінде сақталатын "Растау" тиісті нысанын толтыруға ([1-қосымша](#). Растау нысаны);

в) алаяқтықпен, сыбайлас жемқорлықпен, парақорлықпен күресу жөніндегі саясатты қолдану саласында және осы саладағы ішкі тәртіптерді ҚҚБ, ҚБ немесе

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		7 бет 23-тен

сәйкестік функцияларын жүзеге асыратын тұлға, АРБҚБ ұйымдастыратын оқытудан өтуге;

г) оқудан өткені және көрсетілген құжаттармен танысқаны туралы параққа қол қоюға.

14. Серіктестіктің Атқарушы органы қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу бойынша қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

4. Серіктестікті және оның мәнін түсіну

15. Серіктестік оның мақсатына қатысты және оның парақорлықпен күресу жүйесінің мақсаттарына жету қабілетіне әсер ететін сыртқы және ішкі факторларды анықтайды.

16. Серіктестіктің шешім қабылдаудағы мөлшері, құрылымы және берілген өкілеттіктері серіктестіктің жарғысында, "Өкілеттіктерді беру туралы" бұйрықта, үшінші тұлғалармен байланыста болған кезде серіктестіктің атынан өкілдік ету құқығына сенімхаттарда айқындалған. Бұйрық қажеттілігіне қарай, бірақ үш жылда кемінде 1 рет қайта қаралуға тиіс. Сенімхаттар қажетіне қарай қайта шығарылуға жатады.

17. Серіктестік жұмыс істейтін секторлар ҚР "Электр энергетикасы туралы" Заңымен реттеледі: электр энергиясының көтерме сауда нарығы және электр қуаты нарығы.

18. Серіктестіктің қызметі мен жұмысының сипаты, ауқымы мен күрделілігі 2 КП БП- Энергия өндірісінде айқындалған.

19. Ұйымның Бизнес-моделі 3 КП БП - Өнімдер мен қызметтерді сатуда анықталған.

20. Серіктестіктің басқаруындағы субъектілері жоқ.

21. Серіктестіктің Жарғысына сәйкес Басқару органдары мыналар болып табылады:

а) Қатысушы-жоғары орган;

б) Байқау кеңесі – бақылайтын орган;

в) Бас директор-жеке-дара атқарушы орган.

22. Электр энергиясының көтерме сауда нарығындағы Серіктестіктің іскерлік серіктестері Электр энергиясын бірыңғай сатып алушы болып табылады, қызмет Жүйелік операторға көрсетіледі. ТЖҚ сатып алу кезінде серіктестер сатып алу ережелерімен реттелетін рәсімдер арқылы айқындалатын контрагенттер болып табылады.

23. Мемлекеттік лауазымды адамдармен өзара іс-қимылдың сипаты мен дәрежесі СТ 17-06 Сыртқы және ішкі коммуникациялармен реттеледі.

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		8 бет 23-тен

24. Қолданыстағы заңнамалық, нормативтік міндеттемелер мен міндеттер реттеледі КН 03-16 ЗПНД Сыртқы шығу тегінің заңнамалық-құқықтық және сыртқы нормативтік құжаттама басқармасы және сәйкестікті бағалау тәртібі.

25. Мердігерлік міндеттемелер жоқ. Серіктестік мердігер ретінде әрекет етпейді.

26. Кәсіптік міндеттемелер мен міндеттер Серіктестік қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарымен реттеледі.

5. Серіктестіктің парақорлыққа қарсы күрес саласындағы мақсаты және оған қол жеткізуді жоспарлау

27. Серіктестіктің парақорлыққа қарсы күрес саласындағы жалпы мақсаты Серіктестікте пара алу ықтималдығын барынша азайтуға және Серіктестікте сыбайлас жемқорлықтың, парақорлықтың және алаяқтықтың ықтимал тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған қажетті іс-шараларды іске асыру болып табылады.

6. Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесін қолдану саласы

28. Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесінің шекаралары мен қолданылуы мынадай процестермен айқындалады және шектеледі: ҚЖ – 1 Адам ресурстарын басқару, 3 КП ҚЖ – Қаржы ресурстарын басқару, 4 КП ҚЖ – Сатып алу.

29. Серіктестіктің ішкі ортасы - бұл Серіктестіктің өзіне байланысты бірқатар өзара байланысты факторлардың жиынтығы. Ішкі орта компоненттерінің өзара әрекеттесуінің нәтижесі дайын өнім болып табылады.

Серіктестіктің парақорлыққа, сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы күрес саласындағы мақсаттарға қол жеткізуге әсер ететін ішкі орта факторлары:

- 1) өндірістік-техникалық;
- 2) әлеуметтік;
- 3) экономикалық;
- 4) ақпараттық;
- 5) маркетинг;
- 6) басқаруды ұйымдастыру.

30. Серіктестіктің сыртқы ортасы-бұл Серіктестіктің қызметіне тікелей немесе жанама әсер ететін экономикалық, саяси, құқықтық, ғылыми және техникалық, коммуникациялық, табиғи-географиялық және басқа жағдайлар мен факторлардың жиынтығы.

Серіктестіктің парақорлыққа, сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы күрес саласындағы мақсаттарға қол жеткізуге әсер ететін сыртқы орта факторлары:

- 1) сыртқы экономикалық факторлар;
- 2) сыртқы саяси жағдайлар;
- 3) сыртқы құқықтық құрамдас бөліктер;
- 4) табиғи-климаттық жағдайлар.

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		9 бет 23-тен

31. Серіктестік қызметінің күшті және әлсіз жақтары «АЭС Шүлбі ГЭС» ЖШС-нің 2022-2035 жылдарға арналған Даму стратегиясы – 17-01 ҚБ-да айқындалған.

32. Парақорлық тәуекелін сәйкестендіруге және бағалауға, сондай-ақ парақорлықтың алдын алуға, анықтауға және оған ден қоюға бағытталған шаралар КН 19-01 тәуекелдерді басқаруда айқындалған.

7. ПҚБЖ жұмыс істеуі үшін ресурстарға қажеттілікті анықтау

33. Персонал. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің тиімді жұмыс істеуі үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тиісті міндеттерін орындауға жеткілікті уақыт бөлуге мүмкіндігі бар персоналдың жеткілікті санын қамтамасыз етуге міндеттенеді. Бұған сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларға сәйкестікті қамтамасыз ету функциясын орындау үшін тиісті адамды тағайындау кіреді. Бұл ретте, комплаенс функцияларын қалыптастыру кезінде атқарушы органның және серіктестіктің жекелеген лауазымды адамдарының ықпалынан ұйымдық Тәуелсіздік қағидатының сақталуын қамтамасыз ету қажет.

34. Физикалық ресурстар. Серіктестік қажетті физикалық ресурстарды, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің тиімді жұмыс істеуі үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларға сәйкестікті қамтамасыз ету қызметі үшін де қамтамасыз етуге міндеттенеді. Атап айтқанда, кеңсе үй-жайы, жиһаз, компьютерлік жабдық және бағдарламалық қамтамасыз ету, оқыту материалдары, телефондар, кеңсе тауарлары.

35. Қаржы ресурстары. Серіктестік қажетті бюджетті, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің тиімді жұмыс істеуі үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларға сәйкестікті қамтамасыз ету қызметі үшін де қамтамасыз етуге міндеттенеді.

8. Алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

36. Серіктестікте алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс-қимыл мынадай негізгі қағидаттарға негізделеді:

- а) заңдылық;
- б) қызметтің жариялылығы мен ашықтығы;
- в) заңдылық;
- б) қызметтің жариялылығы мен ашықтығы;
- в) басқарушылық, ұйымдастырушылық, ақпараттық, әлеуметтік-экономикалық, құқықтық, арнайы және өзге де шараларды кешенді пайдалану;
- г) Серіктестік қызметкерлерінде алаяқтықты, сыбайлас жемқорлық пен парақорлықты жоққа шығаратын және лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде адалдық пен сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін құқықтық мәдениетті қалыптастыруға жәрдемдесу;

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		10 бет 23-тен

д) сыбайлас жемқорлыққа қарсы насихатты жүзеге асыру;

е) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы мемлекеттік органдармен, сондай-ақ Серіктестіктің әріптестерімен және клиенттерімен ынтымақтастық.

9. Алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен паракорлықтың түрлері

37. Серіктестікте алаяқтық әрекеттердің келесі түрлері туындауы мүмкін:

Ішкі:

а) қаржылық есептілікті бұрмалау-заңсыз пайда табу үшін заңсыз іс-әрекеттер (әрекетсіздік) көмегімен қызметкерлер және/немесе басшы құрам қатарынан бір немесе бірнеше адам жасаған қасақана іс-әрекеттер;

б) Серіктестік активтерін заңсыз пайдалану/иемдену/жымқыру/жұмсау-ақша қаражатын жұмсау, ақша қаражатын мақсатсыз пайдалану, негізгі құралдарды, тауар-материалдық құндылықтарды жымқыру және қасақана бүлдіру;

в) сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер, лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану және лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану-мүліктік пайда алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді пайдалану, тауарларды/жұмыстарды/көрсетілетін қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде бұзушылықтар, оның ішінде құжаттарды қолдан жасау/қол сұғу, ақшалай қаражат алу үшін тауарларға/жұмыстарға/көрсетілетін қызметтерге бағаны арнайы асыра бағалау немесе төмендету сыйақылар, қымбат сыйлықтар немесе пайдалы қызметтер.

Сыртқы:

а) контрагенттердің қосымша пайда алу мақсатында жасайтын іс-әрекеттері, оның ішінде салықтар мен бюджетке төленетін міндетті төлемдерді төлеуден жалтару, соның салдарынан Серіктестікке және/немесе мемлекетке залал келтірілуі мүмкін;

б) контрагенттердің алдау не жаңылыстыру және Серіктестік есебінен пайда алу мақсатында көрінеу жалған, өзгертілген не бұрмаланған ақпарат беруі;

в) Серіктестіктің ақпараттық жүйелеріне рұқсатсыз кіруге немесе серіктестіктің қызметіне нұқсан келтіру және/немесе оның беделіне теріс әсер ету мақсатында құпия ақпаратты иемденуге бағытталған іс-әрекеттер;

г) Серіктестік активтерін заңсыз пайдалану/иемдену/ұрлау/жымқыру;

д) Серіктестіктің негізгі құралдарын, тауарлық-материалдық құндылықтарын мен қорларын ұрлау және қасақана бүлдіру.

38. Сыбайлас жемқорлық белгілері бар, заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген құқыққа қайшы кінәлі әрекеттер (әрекеттер немесе әрекетсіздіктер) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар болып саналады, оның ішінде:

а) пара беру немесе алу кезінде жасалатын қасақана әрекеттер;

б) Серіктестік қызметкерінің ақша, құндылықтар, сыйлықтар және мүліктік, физикалық немесе моральдық сипаттағы өзге де мүлік немесе қызметтер түрінде пайда алу мақсатында Серіктестіктің заңды мүдделеріне қайшы коммерциялық пара беруі не өзінің қызметтік жағдайын өзге де заңсыз пайдалануы;

в) өзі үшін немесе үшінші тұлғалар үшін өзге де мүліктік құқықтарды алу не басқа жеке тұлғалардың аталған тұлғаға мұндай пайданы заңсыз беруі;

г) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлық туралы заңнамасына сәйкес өзге де мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алу.

39. Жыл сайын КҚ немесе компаенс функцияларын жүзеге асыратын тұлға серіктестіктің АРБҚБ-мен бірлесіп серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлерін осы саясатты білуге оқытуды және/немесе тестілеуді жүргізеді.

10. Алаяқтық, сыбайлас жемқорлық Құқық бұзушылықтарға және Парақорлыққа қатысты іс-қимыл тәртібі

40. Алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің, парақорлықтың, КҚ немесе компаенс функцияларын жүзеге асыратын тұлғаның алдын алу не анықтау мақсатында мынадай іс-шараларды жүргізеді:

а) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу және алдын алу құралдарын енгізуді қамтамасыз ету;

б) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар жүйесін тиімді іске асыру;

в) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуді қамтамасыз ету;

г) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша сыртқы реттеу талаптарының және үздік халықаралық практиканың сақталуын қамтамасыз ету;

д) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету.

41. Сатып алуды жүзеге асыратын Серіктестіктің ҚБ уәкілетті органдардың (Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі, Қор және басқалар) ресми сайттары арқылы не сұрау салу Жолдау арқылы жалған кәсіпкерлік, салықтық және өзге де берешектің бар-жоғына әлеуетті контрагенттерге тексеру жүргізу қажет.

42. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері КҚ немесе компаенс функциясын жүзеге асыратын тұлғаны өзінің күдіктері туралы хабардар етуге немесе Серіктестікке қандай да бір қатысы бар кез келген лауазымды адам немесе қызметкер, өнім беруші немесе басқа Тараптар жасаған ықтимал алаяқтық және сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы басқа адамдардан алынған мәліметтерді беруге құқылы.

43. Құқыққа қайшы әрекет жасалды деп пайымдауға жеткілікті негіздері бар кез келген адам өз бетінше тергеу жүргізуге, алынған ақпаратты басқа адамдармен талқылауға және т. б. тырыспауға тиіс.

44. КҚ немесе компаенс функцияларын жүзеге асыратын тұлға Серіктестіктің барлық лауазымды тұлғалары, қызметкерлері, сондай-ақ бұзушылықтар туралы адал

хабарлаған өзге де тұлғалар (контрагенттер) туралы ақпараттың құпиялылығына кепілдік береді. Қызметкерлердің ешқайсысы адал ниетпен немесе негізделген болжам бойынша жасалған Серіктестікте жасалған бұзушылықтар туралы хабарламалар үшін немесе сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысудан бас тартқаны үшін, тіпті мұндай бас тарту Серіктестіктің бизнесі үшін шығындарға әкелуі мүмкін болса да, қудалауға, кемсітуге немесе тәртіптік ықпал ету шараларына ұшырамайды.

45. Серіктестік қызметкерлердің осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бұзушылықтар туралы хабарлау салдарларынан зардап шекпейтініне кепілдік береді.

46. Серіктестік алаяқтық, парақорлық не сыбайлас жемқорлық фактілері туралы келіп түскен жасырын хабарламалар бойынша тексеруді не қызметтік тергеп-тексеруді жүзеге асырмауға құқылы.

47. Осы Саясаттың жоғарыда көрсетілген тармағында көрсетілген өтініштер Серіктестіктің қарауына жатпайды, өйткені келіп түскен ақпарат шағымдарды және (немесе) өтініштерді қоспағанда, біреудің атын немесе қызметін жамандау мақсатында анық емес, ал көп жағдайда ойдан шығарылған болуы мүмкін.

48. КҚ мән-жайларын анықтау мақсатында немесе комплаенс функцияларын дербес жүзеге асыратын тұлға не серіктестіктің мүдделі ҚБ-мен бірлесіп Комиссия құра алады не қауіпсіздік жөніндегі қызметкерді қызметтік тергеп-тексеру/ықтимал алаяқтық не сыбайлас жемқорлық әрекеттерін тексеру үшін жібере алады.

49. КҚ немесе комплаенс функциясын жүзеге асыратын тұлға не қызметтік тергеп-тексеру жүргізу шеңберінде Комиссия мүшелері Серіктестіктің меншігі болып табылатынына немесе жалға алынғанына қарамастан, Серіктестіктің барлық құжаттарына және барлық объектілерге еркін және кедергісіз қол жеткізе алады. Сондай-ақ, Комиссия мүшелері тергеу саласы шегінде Серіктестік объектілерінде, оның ішінде құпия сипаттағы папкаларда, жұмыс үстелдерінде немесе басқа сақтау орындарында сақталатын құжаттарды тексеруге, суретке түсіруге, бейнеге түсіруге және толық немесе ішінара көшіруге құқылы.

50. Қызметтік тергеу жүргізген Серіктестік қызметкерлері алынған ақпараттың құпиялылығын сақтауға және барлық байланысты тараптардың беделін қорғауға, өтініштер мен тергеулерге қатысты ақпаратқа тек осы қолжетімділікке заңды құқығы бар адамдарға қол жеткізуге міндетті.

51. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері тарапынан алаяқтық және сыбайлас жемқорлық сипаттағы ықтимал фактілер анықталған жағдайда, Серіктестіктің қызметкерлеріне қатысты тергеп-тексеру нәтижелерін тиісті құқық қорғау органдарына жіберу туралы шешімді Серіктестіктің басшылығы қабылдайды, ал лауазымды адамдарға қатысты шешімді КҚ қабылдайды.

52. Серіктестік құқық қорғау және сот органдарына қызметтік тексеру/тексеру жүргізу барысында жиналған қолда бар материалдарды беруге құқылы.

53. Адамдарды тәртіптік жауапкершілікке тарту үшін дәлелдемелер жеткілікті болған барлық жағдайларда, бұл Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын сақтай отырып жасалатын болады.

54. Серіктестіктің өзге қызметкері, сондай-ақ үшінші тұлға сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіру фактілері туындаған жағдайда және/немесе Серіктестік қызметкерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіруге қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы ақпараты бар Серіктестік қызметкерлері КҚ немесе комплаенс функцияларын жүзеге асыратын адамды дереу хабардар етуге міндетті.

11. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау

55. Серіктестіктің басшылығы қажеттілігіне қарай ішкі регламенттеуші құжаттамаға сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық/парақорлық саласындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау тәсілімен тәуекелдерді бағалауды жүргізуге бастамашылық жасайды.

56. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың мақсаты Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке пайда алу мақсатында да, Серіктестіктің пайда алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы неғұрлым жоғары болатын Серіктестік қызметінің нақты процестері мен түрлерін айқындау болып табылады.

57. Кемшіліктер мен сәйкессіздіктер анықталған кезде Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процестері мен менеджмент жүйесін түзету және/немесе жетілдіру бойынша әрекет етеді және әрекет етеді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметті бағалауды жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен және серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарымен регламенттеледі.

12. Контрагенттерді тексеру / Кешенді тексеру (Due diligence)

58. Серіктестік сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қатынастардың тәуекелін азайту үшін ақылға қонымды күш-жігер жұмсайды, ол үшін контрагенттердің парақорлыққа төзімділігін бағалау, оның ішінде олардың өздерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттарының немесе рәсімдерінің болуын тексеру, олардың осы Саясаттың талаптарын сақтауға және шарттарға ескертпелерді енгізуге, бизнесті этикалық жүргізу үшін және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін, сондай-ақ өзара жәрдем көрсетуге дайындығы жүргізіледі.

59. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені пайдалану Тараптар арасындағы сенімді сақтауға және шарттар жасасу кезінде де, орындау кезінде де сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға көмектеседі.

60. Контрагенттермен Іскерлік қатынастар орнату ниеті кезінде Шарттың және/немесе өзге келісімнің бастамашысы КҚ-мен немесе функцияны сәйкестендіруді жүзеге асыратын тұлғамен бірлесіп, тізімі [2-қосымшада](#) келтірілген "тәуекел факторларының" болуын тексеруді жүргізу қажет. Осы Саясатқа, сондай-ақ

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		14 бет 23-тен

"Самұрық-Энерго" АҚ контрагенттерінің сенімділігін тексеру Қағидаларына сәйкес тәуекел факторлары.

61. "Тәуекел факторлары" анықталған жағдайда Шарттың және/немесе өзге де келісімнің бастамашысы КҚ-мен немесе функцияны комплаенсті жүзеге асыратын тұлғамен бірлесіп тиісті шешім қабылдау үшін міндетті түрде Серіктестіктің жетекшілік ететін басшылығының назарына жеткізуі қажет.

62. Төмен деңгейден жоғары анықталған тәуекелдер анықталған жағдайда Серіктестік "Самұрық-Энерго" АҚ контрагенттерінің сенімділігін тексеру Қағидаларына сәйкес кешенді тексеру жүргізеді:

- 1) мәмілелердің, жобалардың немесе қызмет түрлерінің ерекше санаттары;
- 2) бизнес-әріптестердің ерекше санаттарымен жоспарланған немесе қолданыстағы қатынастар;
- 3) осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларына тартылған санаттарға жататын ерекше мәмілелерге, жобаларға, қызмет түрлеріне тартылған қызметкерлердің ерекше санаттары.

Кешенді тексерудің нәтижесі сыбайлас жемқорлық тәуекелін бағалау үшін жеткілікті ақпарат алу үшін қажетті бағалау болуға тиіс.

13. Қайырымдылық, демеушілік және саяси қызметке қатысу

63. Серіктестік өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында өз бетінше немесе өз қызметкерлері арқылы қайырымдылық және демеушілік жобаларды қаржыландыруды жүзеге асырмайды.

64. Серіктестік өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында дербес немесе Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері арқылы саяси партияларды, қоғамдық бірлестіктерді қаржыландыруды жүзеге асырмайды.

65. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Саяси партиялар, Қоғамдық ұйымдар, Қоғамдық қозғалыстар, Қоғамдық қорлар сияқты қоғамдық бірлестіктерге және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес құрылған өзге де коммерциялық емес ұйымдарға, сондай-ақ мақсаты Серіктестік үшін өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау болып табылмайтын Халықаралық қоғамдық бірлестіктерге қатысуға құқылы.

66. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қоғамдық бірлестіктерге қатысқан кезде серіктестік үшін өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында Серіктестік атынан төлемдерді ұсынуға, беруге, уәде беруге немесе жасауға, мүлік енгізуге, сыйлықтар беруге және т.б. тыйым салынады.

67. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері қоғамдық ұйымдарға қатысқаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес дербес жауапты болады.

14. Рәсімдеуді жеңілдету үшін төлем

68. Бұл Саясат рәсімділікті жеңілдету үшін төлемдерді төлеуге немесе қабылдауға тыйым салады. Рәсімділікті жеңілдету үшін төлем әдеттегі процедураларды орындау немесе жеделдету үшін шенеуніктерге жасалған төлемдерді білдіреді. Рәсімділікті жеңілдету үшін төлем мөлшері туралы ақпарат көпшілікке қол жетімді болатын қызметтердің ресми төлемдерінен өзгеше.

15. Үшінші тараппен өзара ынтымақтастық

69. Серіктестік өзара іс-қимыл қағидаты негізінде алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, әріптестермен және клиенттермен, қоғамдық бірлестіктермен және үкіметтік емес ұйымдармен мынадай мақсатта ынтымақтасады:

а) алаяқтық, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін және (немесе) ұрлық жасағаны үшін күдікті (айыпталушы) адамдарды, олардың орналасқан жерін, сондай-ақ осындай әрекеттерге қатысы бар басқа адамдардың орналасқан жерін анықтау;

б) алаяқтық, сыбайлас жемқорлық әрекеттер жасау және (немесе) ұрлау нәтижесінде алынған мүлікті анықтау және кері не мемлекет пайдасына беру;

в) алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ақпарат, мәліметтер алмасу;

г) алаяқтықтың, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу және қызметін үйлестіру.

16. Алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен парақорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі бағыттары

70. Серіктестік алаяқтық, сыбайлас жемқорлық және өзге де заңсыз әрекеттерді жасауға немесе жасыруға мүлдем төзбеушілік саясатын ұстанады.

71. Мұндай әрекеттерді жасау туралы өтініштер тексеріліп, қажет болған жағдайда сот ісін жүргізуді, тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылыққа тартуды қоса алғанда, өзінің логикалық аяқталуына дейін жеткізілетін болады.

72. Тексеру жүргізу кезінде тексерілетін адамдардың жұмыс өтілі, лауазымы, олардың Серіктестікпен қарым-қатынасы ескерілмейді.

73. Алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметтің негізгі бағыттары:

а) алаяқтыққа, сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Серіктестіктің бірыңғай саясатын жүргізу;

б) Серіктестік қызметкерлерін құқыққа қарсы іс-әрекеттерге неғұрлым белсенді қатысуға тартуға бағытталған әкімшілік және өзге де шараларды қабылдау;

в) жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету кезінде адалдықты, ашықтықты, ашықтықты, адал бәсекелестікті және объективтілікті қамтамасыз ету.

Алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен парақорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінің тиімді жұмысының өлшемі тауарларды, жұмыстар мен

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		16 бет 23-тен

көрсетілетін қызметтерді бір көзден сатып алу жағдайларында серіктестіктің құжат айналымы жүйесінде тіркелген "Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу. Ұйымдастыру және өткізу тәртібі" КН 09-02 белгілеген тәртіппен келісілген бір көзден сатып алу туралы тиісті бұйрықтардың болуы және сатып алу веб-порталында бір көзден сатып алу туралы есепті қалыптастыру.

17. Алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың және парақорлықтың алдын алу жөніндегі шаралар

74. Серіктестікте алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен парақорлықтың алдын алу мынадай негізгі шараларды тұрақты негізде қолдану жолымен жүзеге асырылады:

1) Серіктестік қызметкерлерінде алаяқтық әрекеттерге, мүлікті ұрлауға және сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына, парақорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру:

а) серіктестік басшылығының жетекшілік ететін ҚБ қызметкерлерімен түсіндіру әңгімелесулерін өткізуі;

б) басшылықтың Серіктестікте анықталған фактілер және олар болған кезде сот шешімдері туралы Серіктестік қызметкерлерінің назарына жеткізуі;

в) серіктестік қызметкерлері үшін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын түсіндіру бойынша жыл сайынғы оқыту семинарларын өткізу;

2) лауазымды адамның өз қызметтік міндеттерін ұзақ, мінсіз және тиімді атқаруы оны жоғары тұрған лауазымға тағайындау кезінде немесе оны көтермелеу кезінде міндетті түрде ескерілуге тиіс болатын қағидаларды кадр жұмысының практикасына енгізу;

3) Серіктестік қызметкерлеріне, сондай-ақ үшінші тұлғаларға Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін кез келген әдістермен алаяқтық, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, парақорлық, теріс пайдалану және басқа да заңға қайшы әрекеттер жасауға қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы хабарлау құқығын қамтамасыз ету.

18. Іскерлік сыйлықтар және Өкілдік шығындар (қонақжайлылық)

75. Серіктестік іскерлік сыйлықтармен алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлылықты жүзеге асыруды бизнесті жүргізудің қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Серіктестік іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық ахуалын көтермелейді.

76. Өкілдік шығыстарды, оның ішінде үшінші тұлғалармен Серіктестіктің іскерлік қонақжайлылығын жүзеге асыру мынадай өлшемшарттарға жауап беруі тиіс:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, мінез-құлық Кодексінің және Серіктестіктің басқа да ішкі нормативтік құжаттарының нормаларына толық сәйкес келуге;

2) ақылға қонымды, салыстырмалы және сән-салтанат заттары болмауы тиіс;

3) қызмет, іс-әрекет, әрекетсіздік, жол бермеу, қамқоршылық, құқықтар беру, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат және т. б. туралы белгілі бір шешім қабылдағаны немесе алушыға өзге де заңсыз немесе этикаға жат мақсатпен ықпал етуге тырысқаны үшін жасырын сыйақы ұсынбауға;

4) қонақжайлылық таныту адамның белгілі бір тәсілмен әрекет етуіне ықпал етуге немесе итермелеуге немесе оның рөлін немесе функциясын орындағаны үшін сол адамды марапаттауға арналған деп есептелмейді және қабылданбайды;

5) сыйлықтар немесе Өкілдік шығыстар туралы ақпарат ашылған жағдайда Серіктестік, Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері және өзге де адамдар үшін беделді тәуекел туғызбауға;

6) қонақжайлылық көрсету орынды және осы Саясатта көзделген шектен шықпайды және тиісті бөгде ұйымның қонақжайлылығына қатысты саясатты бұзбайды.

77. Қонақжайлылық ұсынуға, жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, оларға теңестірілген адамдарға, лауазымды адамдарға, сондай-ақ аталған функцияларды орындауға уәкілеттік берілген кандидаттар болып табылатын адамдарға сыйлықтар беруге жол берілмейді.

78. Іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылықтың барлық шығындарын, сондай-ақ жарнамалық шығындарды басшылық мақұлдауы керек.

79. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде қызметкер осы мәселе бойынша КҚ тікелей басшысымен немесе комплаенс функцияны жүзеге асыратын тұлғамен кеңесу керек.

80. Қызметкерлерге сыйлық ұсынуға немесе алуға **ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ**.

81. Лауазымды тұлғаларға сыйлық ұсынуға немесе алуға **ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ**.

82. Не Сыйлықты қабылдау алушы үшін қолайсыз екені белгілі болса, сыйлықтар ұсынуға немесе беруге жол берілмейді.

83. Қонақжайлылықтың кез келген көрінісі қонақжайлылық актісі көрсетілген сәттен бастап 5 жұмыс күнінен кешіктірілмей Журналда тіркелуі тиіс. Журнал электронды түрде Серіктестік серверінде жүргізіледі және директорияда сақталады: \\10.250.170.12\08_юс\ИСМ ЮС\СМПП\ Журналдар УСМПП\СК қолжетімді.

19. Іскерлік сыйлықтар мен қонақжайлылық көріністеріне қатысты іс-қимыл тәртібі

84. Серіктестіктің қызметкерлері мен лауазымды адамдары іскерлік сыйлықтар мен қонақжайлылық көріністерін беруден және/немесе қабылдаудан аулақ болады

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		18 бет 23-тен

өйткені мұндай әрекеттер Қордың, Серіктестіктің қызметкерлеріне, лауазымды тұлғалары мен іскер серіктестеріне тиісінше әсер етпейді немесе осындай әсер ету көрінісін тудырады.

85. Іскерлік қатынастарға түсе отырып, қызметкерлерге іскери серіктестерді осы Саясатпен таныстыру ұсынылады.

86. При Бар болса, іскери серіктестерде, үшінші тұлғаларда қабылданған ұқсас ішкі құжатпен танысыңыз.

87. Кез-келген сыйлықтарды немесе қонақжайлылық көріністерін қабылдауға немесе ұсынуға қатысты жұмысшылар орынсыз әсер етуі немесе пайда болуы немесе Серіктестік қызметімен мүдделер қақтығысына әкелуі мүмкін кез-келген әрекеттен аулақ болады.

88. Серіктестік қызметкерлерден Қордың, Серіктестіктің беделін қорғау үшін ғана емес, сонымен қатар қызметкерлердің құқыққа қайшы әрекеттері үшін айыптауларының алдын алу үшін осы Саясатта көрсетілген мінез-құлық ережелерін сақтауды талап етеді.

89. Қызметкерлерге ешқандай жағдайда сыйлықтар мен қонақжайлылықтың басқа да көріністерін талап етуге қатаң тыйым салынады.

90. Барлық жағдайларда сыйлықтар мен қонақжайлылықтың басқа да көріністерін беру туралы талаптарға келісу қолайлы емес.

91. Қызметкерлер әрқашан бас тартып, өз бөлімшесінің басшысына немесе (егер қызметкер бөлімшенің басшысы болса) тікелей басшысына ақша аударымы, инвестициялық бағалы қағаздар немесе айналым құжаттары сияқты қолма-қол ақша немесе олардың баламалары түрінде алынған сыйлықтар туралы хабарлауы керек.

92. Егер қолма-қол ақша немесе олардың баламалары түріндегі мұндай сыйлық байқаусызда алынса, қызметкер өз бөлімшесінің басшысына немесе (егер қызметкер бөлімшенің басшысы болып табылса) өзінің тікелей басшысына жазбаша хабарлауға және дереу қайтаруды ұйымдастыруға тиіс.

93. 89 және 90-тармақтарда көрсетілген әрекеттер туралы КҚ/Серіктестіктің Бірінші басшысы міндетті түрде хабардар етіледі.

94. Серіктестіктің қызметкері мен лауазымды адамына қонақжайлылық актілерін қабылдауға жол берілмейді.

95. Серіктестік қызметкері өз бөлімшесінің басшысына немесе оның бөлімшесіне жетекшілік ететін басшыға (егер қызметкер бөлімшенің басшысы болып табылса) қонақжайлылық актісі үшінші тараптан байқаусыздық бойынша қабылданған жағдайда жазбаша хабарлауға тиіс:

1) үшінші тұлғалармен іскерлік қатынастардың әдеттегі тәртібімен тәттілер (тамақтануға арналған шығыстар);

2) тиісті болып көрінетін және әдеттегі іскерлік сыпайылық шеңберінен шықпайтын Мәдени іс-шараларға билеттер, шақырулар (үшінші тараппен компанияда).

96. 93-тармақта көрсетілген іс-әрекеттер міндетті түрде өз бөлімшесінің басшысымен немесе жетекшілік ететін басшымен (егер қызметкер бөлімшенің басшысы болып табылған жағдайда) алдын ала келісіледі).

97. Қызметкердің жұбайы/зайыбы немесе өзге де жақын туыстары үшін сыйлықтар және (немесе) қонақжайлылық көріністерінің ұсыныстары қабылданбауға тиіс.

98. Іс-шараға қатысу және (немесе) қонақжайлылықтың басқа көріністері үшін жұмыстан кету туралы кез келген өтініш тікелей басшымен келісілуі керек.

20. Үшінші тарапты бизнес-конференцияға шақыру, сайтқа бару немесе ұқсас іссапар

99. Үшінші тарапты бизнес-конференцияға шақыру, объектіге бару немесе осыған ұқсас іссапар бөлімше басшысымен немесе өзінің жетекшілік ететін басшысымен (егер қызметкер бөлімше басшысы болып табылған жағдайда) келісілгеннен кейін, барлық мынадай талаптар орындалған жағдайда ғана қабылдануы мүмкін:

1) іссапардың тікелей орынды мақсаты бар (іссапардың барлық күндеріне);

2) іссапарға Серіктестік қызметкерлерінің ең аз саны жіберіледі және барлығы тікелей жұмысқа тартылады;

3) қабылдаушы үшінші тарап тек минималды шығындарды (мысалы, кіру билеті, тамақ) және орташа өкілдік шығындарды төлеуді ұсынады;

4) жол жүру және тұру серіктестікте белгіленген шектен шықпауы тиіс, бұл ретте шетелге сапарды Серіктестіктің бірінші басшысы бекітуі тиіс;

5) Егер қабылдаушы үшінші тарап төлесе, ұшулар/тұру, егер олардың құны Серіктестікте белгіленген лимиттерден аспайтын болса, егер сапар тек іскерлік мақсаттарда жүзеге асырылса және қызметкер бос уақыт үшін, оның ішінде бірлесіп немесе қабылдаушы тараптан бөлек сапардың қандай да бір қосымша күндерін өткізбесе ғана қабылдануы мүмкін.

21. Сыйлықтар мен қонақжайлылық журналын жүргізу тәртібі

100. Журнал [3-қосымшада](#) белгіленген нысан бойынша жүргізіледі. Осы Саясатқа қоса берілген сыйлықтар мен қонақжайлылықты тіркеу журналының нысаны электрондық түрде.

101. Серіктестікте серіктестіктің барлық ҚБ үшін бірыңғай журнал жүргізіледі.

102. Серіктестікте Журналды КҚ құрылғанға дейін ПҚБЖ жөніндегі Уәкіл жүргізеді, толтырады және сақтайды. Журналды жаңарту толтыруға қарай жүргізіледі, сақтау мерзімі толтырылғаннан кейін 3 жылды құрайды.

22. Құжаттар мен жазбалардың нысандары

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		20 бет 23-тен

103. Осы Саясаттың ажырамас бөлігі Кестеде келтірілген нысандар болып табылады.

№ р/с	Құжат/жазба нысанда- рының атаулары	Орындаушы туралы белгі	Құжатты\жазбаны сақтау орны	Құжатты/жазба сақтау мерзімі
1	Растау	Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер	АРБҚБ / Серіктестік лауазымды тұлғасының және қызметкерінің жеке дело	75 жас (қызметкердің жасын алып тастағанда)
2	Сыйлықтарды тіркеу және қонақжайлылық журналы	Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер	КҚ / Серіктестік сервері	Жарамдылық мерзімі өткеннен кейін 3 жыл

23. Нормативтік сілтемелер

№	Құжат атауы
1	Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі
2	Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі
3	Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексі
4	"Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңы
5	"Жауапкершілігі шектеулі және қосымша серіктестіктер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы
6	Серіктестіктің Жарғысы
7	ISO 37001: 2016 "Парақорлыққа қарсы басқару жүйелері"
8	"Самұрық-Энерго" АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты
9	"Самұрық-Энерго" АҚ компаниялар тобында ішкі нормативтік құжаттарды ресімдеу ережесі

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		21 бет 23-тен

1 қосымша.
Растау нысаны
(міндетті)

Осы нысанды "АЭС Шүлбі ГЭС" ЖШС-де Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатта белгіленген талаптарды мұқият зерделегеніңізді, түсінгеніңізді және адал ұстануға міндеттенгеніңізді растау үшін пайдаланыңыз.

Серіктестікте еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін атқарған сәттен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны, сондай-ақ жыл сайын бірінші айдың 15-күніне ұсынылатын растау серіктестіктің әрбір қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

Растау

Сәйкес ұяшықтарды белгілеңіз

☐ Мен "АЭС Шүлбі ГЭС" ЖШС-де Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты зерттегенімді және түсінгенімді растаймын

☐ Я Мен "АЭС Шүлбі ГЭС" ЖШС-де Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатта белгіленген талаптарды қатаң сақтауға міндеттенемін

☐ Мен Серіктестікте еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерді орындау мерзімі ішінде жылына бір рет "АЭС Шүлбі ГЭС" ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатта белгіленген талаптарды орындауға міндеттенемін

☐ "АЭС Шүлбі ГЭС" ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бұзған жағдайда мені азаматтық-құқықтық, әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікке тартуға, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен атқаратын қызметінен босатуға болатындығы туралы хабардар болдым.

Мына жерге қолыңызды қойыңыз

_____ « ____ » _____ 20__ ж.

ТАӨ, Қолы

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		22 бет 23-тен

2 қосымша.
Тәуекел факторлары
(міндетті)

- 1) қаржылық төлем қабілетсіздігі немесе банкроттық жағдайлары;
- 2) парақорлық немесе өзге де сыбайлас жемқорлық қызметі үшін айыптау бойынша сотқа дейінгі тексерулер немесе сот талқылаулары туралы ақпараттың болуы;
- 3) шарт жасасу жоспарланып отырған контрагенттің біліктілігінің, тиісті тәжірибесінің болмауы, шартты орындау үшін өтелмейтін лицензиялардың немесе рұқсаттардың болмауы не контрагенттің Шарт талаптарын орындауына кедергі келтіруі мүмкін басқа да факторлардың болуы;
- 4) өнімнің/қызметтердің құны нарықтық құннан едәуір жоғары немесе төмен;
- 5) контрагентпен жасалған шарт қажетті құжаттармен расталмаған және негізсіз жоғары болып табылатын шығыстарды өтеуді көздейді;
- 6) контрагентпен жасалған шарт қызметтер көрсетілген немесе контрагент тіркелген елдерден басқа елдерде ашылған шоттарға өнімді/қызметтерді төлеуге қаражат аударуды көздейді;
- 7) контрагентпен жасалған шарт өнім/қызмет ақысын қолма-қол төлеуді көздейді;
- 8) контрагентпен өзара іс-қимылды лауазымды тұлға ұсынған;
- 9) контрагент делдалдарды тартуды ұсынады;
- 10) мүдделер қақтығысының болуы;
- 11) контрагент бағалау рәсімдерін жүргізуге қатысты қажетті ақпаратты беруден бас тартады;
- 12) басқа факторлар.

	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	Редакция 1
		17-02
		23 бет 23-тен

3 қосымша.

Сыйлықтар мен қонақжайлылықты тіркеу Журналының нысаны
(міндетті)

№ р/с	Қонақжай- лылық актісін көрсету, алу күні	Сыйлықты алғаны ту- ралы хабар- лама берген тұлғаның ТАӘ және лауазымы	Сыйлықтың атауы, қонақжайлы- лық актісінің сипаттамасы	Сыйлық алған тұлғаның ТАӘ және лауазымы	Атауы, сый- лаушы- ның ТАӘ	Арнайы белгілер
1	2	3	4	5	6	7